

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Uzun/Almanya – 35623/05

Madde 8

Madde 8–1

Özel hayata saygı

Terörizm ile ilişkili olduğundan şüphelenilen birisinin GPS ile takip edilmesi: *İhlal yok*

Olaylar – Ekim 1995 tarihinde başvuru ve başka bir erkek (S.), üyesi oldukları aşırı solcu bir grup tarafından yapılan bombalı bir saldırıya karışmaktan şüphelenildikleri gerekçesiyle, bir tahkikat hâkiminin emriyle izlemeye alınmışlardır. İzlendiklerini anlayan iki adam, S.nin arabasına yerleştirilmiş olan vericileri kırmak ve telefonla konuşmaktan kaçınmak suretiyle, izlenmekten kurtulmaya çalışmışlardır. Bununla birlikte, Aralık 1995'te, Federal Adalet Mahkemesi başsavcısı ilgililerin GPS (Uyduyla yer belirleme sistemi) ile takip edilmelerine izin vermiş ve böylece S.nin arabasına bir tane GPS alıcısı yerleştirilmiştir. Şubat 1996 tarihinde, başvuru ve S. yakalanmış ve sonradan, Ocak ve Aralık 1995 tarihleri arasında yapılmış birçok bombalı saldırıya karışmaktan suçlu bulunmuşlardır. Mahkûmiyet kararları, özellikle, S.nin arabasının gittiği yerler ile bombalı eylemlerden birinin işlendiği yer arasında bağlantı kurulmasını sağlayan GPS sistemiyle elde edilen verilere dayanmıştır. Başvurucuya on üç yıl hapis cezası verilmiştir. Federal Adalet Mahkemesi ile Federal Anayasa Mahkemesi ilgililerin başvurularını reddetmişlerdir. Federal Anayasa Mahkemesi, ilgililerin özel hayatlarına saygı haklarına, GPS sistemiyle izleme şeklinde yapılan müdahalenin, suçların ağırlığı ve ilgililerin başka izleme yöntemlerinden kaçmayı başarmış oldukları göz önünde bulundurulduğunda, orantılı olduğuna karar vermiştir.

Hukuk – Madde 8: GPS alıcısını üçüncü bir kişiye (S.) ait bir arabaya yerleştirmiş olsalar da, yetkili makamların bu şekilde hareket etmelerinde ki niyetin, aynı zamanda, başvuruyla ilgili olarak ta bilgi toplamak olduğu açıktır. Çünkü yetkili makamlar, önceden yaptıkları tahkikatlardan, iki adamın arabayı ortak kullandıklarını biliyorlardı. Dolayısıyla başvuru mağdur sıfatına sahiptir. Ayrıca, GPS sistemiyle yapılan takip, makamlara, başvurunun, üç ay boyunca, bulunduğu yerleri ve yer değiştirmelerini gösteren verileri sistematik bir şekilde toplama ve muhafaza etme olanağı sağlamıştır. Dahası, bu makamlar, bu verileri, başvurunun bütün yer değiştirmelerini takip etmek, ek soruşturmalar yapmak ve sonradan yargılamada kullanılan başka deliller toplamak için kullanmışlardır. Sonuç olarak, başvurunun GPS sistemiyle takip edilmesi ve bu şekilde elde edilen verilerin kullanılması ilgilinin özel hayatına saygı hakkını kullanmasına bir müdahale teşkil etmiştir.

Müdahalenin yasayla öngörülüp öngörülmediği meselesiyle ilgili olarak, AIHM takibin Alman mevzuatında*, başvurunun erişebileceği, bir temelinin bulunduğunu kaydeder. Söz

konusu düzenlemenin öngörülebilirlik şartını yerine getirecek kadar açık olup olmadığı ve bu düzenlemenin keyfilığe karşı yeterli güvenceler öngörüp öngörmediği soruları, haberleşme araçlarının** izlenmesi bağlamında uygulanan katı kriterler baz alınarak değerlendirilmemelidir. Çünkü kamuya açık yer değiştirmelerin GPS sistemiyle takibi ilgili şahsın özel hayatına daha az önemde bir müdahale teşkil etmektedir.

Ulusal yargı mercilerinin, (fotoğraf çekme ve görüntü almaya ve de “aşırı derecede ağır” bir suçu soruşturmak için izleme amaçlı “başka özel tekniklerin” kullanılmasına izin veren) söz konusu düzenlemenin, GPS sistemiyle takibi de içerdiği yönündeki kararları, öngörülebilir makul bir değerlendirme olup adli yorumla yasaya açıklık getirilmesinden ibarettir. Ayrıca, AİHM, keyfilığe karşı, ulusal hukukun, yeterli ve etkili güvenceler sunduğu kanaatindedir. İlk olarak, sadece aşırı derecede ağır bir suç işlendiğinden şüphelenilen bir kişiye karşı ve sanığın yerinin başka yollardan tespit edilebilmesi şansının daha düşük olduğu veya bu yolların uygulayamaya konulmasının daha zor olduğu durumlarda, GPS sistemiyle takip emri verilebilmektedir. İkinci olarak, ulusal yargı mercilerinin yaptıkları, tedbirin orantılılığı denetimi, yasada takip konusunda bir süre sınırı getirilmemesi yönündeki eksikliği gidermiştir. Üçüncü olarak, yasanın, bağımsız bir merci tarafından, takiple ilgili ön izin verilmesi şartını öngörmesi gerekmiyordu, çünkü ceza mahkemelerinin böyle bir takibin yasallığı konusunda sonradan adli bir denetim yapma (ve yasadığı yollardan elde edilmiş olan delilleri dosyadan çıkarma) yetkileri, keyfilığe karşı yeterli bir koruma sağlıyordu. Son olarak, ulusal yargı mercilerinin orantılılık ilkesini uygulamaları, farklı makamlar tarafından alınan ve koordine olmayan tedbirlerin uygulanmaları sonucunda, başvurunun tam bir izlemeye tabi tutulmasını engellemek için yeterli bir koruma sunuyordu. Dolayısıyla, başvurunun özel hayatına saygı hakkını kullanmasına yapılan müdahale yasayla öngörülmüştü.

Bu müdahale ulusal güvenlik, kamu emniyeti, mağdurların hakları ve suç işlenmesinin önlenmesi meşru amaçlarını takip ediyordu. Müdahale, aynı zamanda, orantılıydı: GPS sistemiyle takip, sadece, özel hayata daha az müdahale eden başka soruşturma yollarının daha az etkili oldukları ortaya çıktıktan sonra ve görece kısa bir periyot (birkaç ay) için uygulanmış ve başvuruca, sadece, işbirlikçisinin arabasında bulunduğu zamanlar dokunmuştur. Dolayısıyla, başvurunun genel ve ayrıntılı bir izlemeye maruz kaldığı söylenemez. Soruşturma çok ağır suçlarla ilgili olduğundan, AİHM ilgilinin GPS sistemiyle takip edilmesinin demokratik bir toplumda gerekli olduğuna hükmeder. Bu sonuç göz önünde bulundurulduğunda, 6 § 1 maddesi altında incelenecek başka bir sorun yoktur.

Sonuç: İhlal yok (Oybirliğiyle).

* Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 100c § 1. 1 b maddesi.

** Aynı zamanda bakınız *Weber ve Saravia/Almanya* (kabul edilemezlik kararı) (n° 54934/00, 29 Haziran 2006, Bilgi notu n° 88), *Liberty ve diğerleri/Birleşik Krallık* (n° 58243/00, 1 Temmuz 2008, Bilgi notu n° 110) ve *Kennedy/ Birleşik Krallık* (n° 26839/05, 18 Mayıs 2010, Bilgi notu n° 130).

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce’dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi’nin insan haklarına destek Fonu’nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme’yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC’un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu’na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.